

Folkeskolens Arbejde, den har drevet den til ligesom at sætte sig Opgaver og Maal, der var den fremmede. Der tror jeg, at den højtærede Kultusminister kunde gøre en god Gerning ved at vende sin Opmærksomhed mod dette Punkt, ved at undersøge, hvorledes denne Fristelse skal komme ud af Folkeskolen igen, hvorledes Folkeskolen skal kunne gaa sin Gang i stolt Bevidsthed om, hvad den udretter, og lade den højere Skole bygge sine forskellige Undervisningsstadier, som den skønner det hensigtsmæssigt — der er jo i Folkeskolen forskellige Udbygninger og Sidebygninger, og det er godt muligt, at disse bør formes anderledes, end det er hensigtsmæssigt for den højere Almenskole. Jeg vil f. Eks. nævne, at den gamle Præliminæreksamen, som blev angrebet fra alle Kanter paa Grund af sin døde Kundskabskarakter, er der nu mange, der længes tilbage til. Der er mange, der mener, at den i mange Maader var bedre end den nuværende Realskoleeksamen. Nu er Realskoleeksamen netop et Vidnesbyrd om det uklare i Loven, den blev sat ind i Almenskolelovens 11te Time, i Strid med hele den højere Skoles Tankegang. Derved blev Mellemskolens Prøve ødelagt, derved blev Realskoleeksamen, som kommer Aaret efter, selv ødelagt, det hele blev et underligt Mikseri. Men derigennem blev det muligt for Folkeskolen at drage Mellemskolen ind i sig og arbejde med Opgaver, der var den fremmede, og efter en Plan, der ikke var udsprunget af dens egen Natur. Medens det er heldigt for den højere Almenskole, at der endnu gives Tid til, at vi ser, hvorledes Planerne bedst bør lægges til Rette, er jeg ikke saa sikker paa, at det ogsaa er heldigt for Folkeskolen. Jeg tror, at Faren er ret stor for, at den kan lide meget betydelig Skade ved, at det Forhold, som nu bestaar, opretholdes. Nu ligger det ogsaa meget i den Maade, hvorpaa en saadan Lov administreres. Ligesom den højere Almenskolelov ved sin Fødsel fik en fremmed Indsats i Realskoleeksamen, har den under sin Vækst lidt under en for ringe Modstandskraft mod de Krav, der stilledes udefra, af de gamle Lærdomsinstinkter. Der er i Aarens Løb sket ligesom en Indvandring i Mellemskolen af Lærdomsfag, Latin og Fransk har efterhaanden holdt deres Indtog i 4de Mellemskoleklasse. De har ikke noget at bestille der, og det er ganske imod Lovens Tankegang, at det, som er den egentlige lærde Undervisning, skal ind i det, som er Barneskole endnu,

og som skal ende med en Udvikling af Barnets Evner. Men ogsaa nedenfra er der kommet en Indflydelse. Da Loven var traadt i Kraft, udsendtes der til Skolebestyrerne fra Ministeriet et Cirkulære om, at hvis de fortsatte med den Undervisning, som hidtil havde været Skik i Forberedelsesklasserne, og som fjernede sig fra Folkeskolen, navnlig hvis de fortsatte med Undervisning i fremmede Sprog, vilde de ikke faa Dimissionsret. Det var udmærket, og det var en af Lovens allervigtigste Ting, at vi blev nødt til at bygge paa Folkeskolens Grund i hele vor Arbejdsplan op igennem den højere Skole. Men nu tror jeg ikke, at der er mange Skoler her i Hovedstaden, hvor der ikke i Forberedelsesklasserne undervises i fremmede Sprog. Der er ad forskellige Veje kommet en Indflydelse ind fra den gamle Lærdomsbetragtning, som gør, at Behandlingen og Arbejdsmaaden ikke bliver fuldstændig ren i Kanterne, saaledes at man der støder paa Vanskeligheder i Lovens Gennemførelse. Men navnlig vil jeg henlede Opmærksomheden paa Forholdet til Folkeskolen, som ganske sikkert trænger til snarlig Revision, saa vi kan faa klaret de to Ting ud. Et mener jeg at maatte understrege; at det er een Ting at ville bygge den højere Skole paa den samme Sokkel, hvorpaa Folkeskolen staar, og en anden at ville tilvejebringe en Skole, der er en Sammensvejsning af Folkeskolen og den højere Skole, og det er det, fordi de har forskellige Opgaver. Det er en unaturlig Forening; og det skal vi i Folkeskolens Navn protestere imod.

Jeg vil, skønt jeg havde været fristet til at knytte nogle Bemærkninger til navnlig den sidste af de storpolitiske Taler, vi hørte i Formiddags fra det ærede Medlem for Københavns Amts 4de Valgkreds (Abrahamsen), i Interesse for at bevare alle vore samlede Kræfter om at fremme Grundlovsagen afholde mig fra yderligere Kritik. Jeg tror, at der behøves aldeles ikke nogen Omtale her af denne Hovedsag; at gennemføre den lige, almindelige Valgret er vi alle enige om og fast besluttede paa, og alle de Forhaabninger, som nu næres fra det ærede Medlems Side om igen en Gang at kunne stryge det hele ned af Bordet, vil vise sig ganske haabløse. Men at der heller ikke fra nogen Side er nogen Tendens til eller Tanke om at bruge eller misbruge denne Enighed om det væsentlige til ogsaa at føre os ind i en ufri Tilstand med Hensyn til alle Enkeltspørgsmaal, derom tror jeg i